

1994

2004

Een bloemlezing van 10 jaar verzamelen

Samengesteld door
Jan Alblas †
Louck Borman
Paul Wals
Klaas Schaap
Engel Dobber
Frans Wildeman

Bulletin van de Oudheidkundige vereniging Landsmeer

Jaargang 10, nummer 20

najaar 2004

Voorzitter en 2 ^e penningmeester:	M. Kuiper	020-4824341
Secretaris en 2 ^e voorzitter:	P. Wals	020-4821942 e-mail reekersjp@tiscali.nl
Penningmeester en 2 ^e secretaris :	E.S. Dobber	020-4823975 e-mail e.dobber@planet.nl
Leden:	L.W. Borman	020-4826251 e-mail l.borman@chello.nl
	K. Schaap	020-4824433 e-mail k.schaap1@chello.nl
	F.Wildeman	020-4821919 e-mail a.f.wildeman@wanadoo.nl

Postbanknummer: 4339877 t.n.v. Oudheidkundige Vereniging Landsmeer

Contributie: € 8,- per jaar

De vereniging is opgericht op 8 september 1994

Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 4053653

*Het huidige bestuur met een aantal vaste medewerkers:
staande vlnr: Frans Wildeman, Engel Dobber, Paul Schaap en Joop Schmidt.
zittend: Klaas Schaap, Maarten Kuiper, Louck Borman en Bert Leguijt*

n.b. omdat het moeilijk was iedereen tegelijk bij elkaar te krijgen zijn Klaas Schaap en Bert Leguijt later in deze foto gemonteerd.

Beste leden,

Het is alweer 10 jaar geleden dat onze vereniging werd opgericht. Om die reden hebben wij besloten een speciale uitgave van onze "Croosduijker" uit te geven. Met trots en veel inspanning kunnen we u nu dit jubileumboekje aanbieden.

Heel bewust hebben we in deze Croosduijker gekozen voor de verhalen die betrekking hebben op de gehouden tentoonstellingen van de afgelopen 10 jaar. Bovendien is aandacht besteed aan de belangrijkste gebeurtenissen van onze vereniging. Uiteraard is alles gelardeerd met vele foto's.

Door veel mensen die Landsmeer en speciaal onze Oudheidkundige vereniging een warm hart toedragen krijgen we vaak oude c.q. antieke spullen aangeboden.

Helaas en zeer tot onze spijt kunnen we die wegens plaatsgebrek niet aannemen.

Een grote wens van het bestuur is dan ook te kunnen beschikken over een eigen onderkomen.

We blijven er naar uitzien.

Dat we in een behoefte voorzien blijkt wel uit het feit dat we het oprichtingsjaar 1994 afsloten met 40 leden en nu, eind 2004, nog net niet het 550ste lid hebben kunnen verwelkomen.

Namens het bestuur wens ik u veel lees- en kijkplezier.

Maarten Kuiper
voorzitter

Inhoud:

Voorwoord van de voorzitter	3
Samenvatting afgelopen 10 jaar	4
Watersnood 1916	8
Zonder vervoer staat alles stil	11
Heden en Verleden	14
De omgeving van het Raadhuis	20
Van Ploeteraars en Broodvechters	23
Millenniummaaltijd	31
Het Ei en Wij	32
Landsmeer in vogelvlucht	34

De Oudheidkundige Vereniging Landsmeer

Een samenvatting van activiteiten en gebeurtenissen van de afgelopen 10 jaar van haar bestaan

1994

Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst te Purmerland stelde de toenmalige burgemeester Waltmans zichzelf de volgende vragen: Waarom heeft Landsmeer geen oudheidkundige vereniging? Landsmeer heeft toch voldoende historie? Dit was aanleiding voor een aantal mensen de vereniging gestalte te geven.

De eerste vergadering van het nog voorlopige bestuur vond plaats op 13 september 1994.

Dit toenmalige bestuur bestond uit voorzitter Jules Dikhoff, secretaris Maarten Kuiper, Klaas v. Schaik beheerde de penningen en Jan Alblas trad op als coördinator.

Een foto genomen vanuit de toren van de NH-kerk

1995

De contributie is vastgesteld op 10 gulden en de drukkerij "De Gouden Handdruk" van André la Fontaine biedt aan het clubblad te drukken.

De eerste oplage bedraagt 200 stuks.

Helaas moest Jules Dikhoff om persoonlijke reden als voorzitter aftreden en Maarten Kuiper zal voorlopig zijn taak overnemen.

Op 1 mei wordt door wethouder Monteban de expositie 1940-1945 geopend welke tot 29 mei heeft geduurd.

Het bulletin heeft een naam gekregen, "De Croosduyker" Deze naam komt voort uit de oude bijnaam van de Landsmeeders, die wel 'croosduikers' genoemd werden.

"De Croosduyker" Nr 2 komt uit en de informatie wordt uitgebreid met het boekje "De watersnood van 1916".

Dick Keijzer heeft zich beschikbaar gesteld als redacteur van "De Croosduyker".

Joop Schmidt gaat alle beeld-bepalende objecten, zoals woningen en bedrijven foto-grafisch vastleggen.

Jules Dikhoff zal zich bezig houden met het voltooiën van de door Joop Juist begonnen vastlegging van de kerk-geschiedenis van Landsmeer.

Ook Govert Wals zegt toe wel een aantal artikelen in "De Croosduyker" te willen schrijven.

*V.l.n.r.: Maarten Kuiper, Klaas van Schaik en Jan Alblas.
Op deze foto ontbreekt voorzitter Dikhoff.*

Op 8 september zijn de statuten Pro Deo door notaris Schmall te Purmerend opgesteld, gevolgd door de oprichtingsvergadering op 8 november in het Dorpshuis.

Een foto expositie van "de omgeving van het raadhuis" was de eerste fototentoonstelling. Het betrof hier de renovatie en de uitbreiding van het gemeentehuis.

Het ledental bedroeg in december 40 personen.

Het eerste bulletin werd uitgegeven in maart van dit jaar en had onder meer als onderwerp de droogmaking van de waterplas "De Breek" in de jaren 1860 t/m 1870. Dit naar aanleiding van de mogelijke bebouwing rond "De Breek" in 1994.

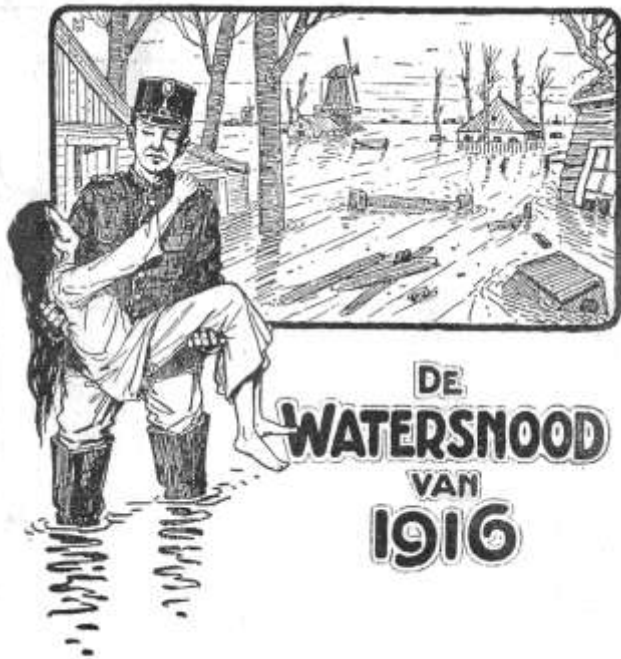
Het eerste exemplaar van het dagboek "De watersnood van 1916" is aangeboden aan Mw. Agna de Boer-Bakker, kleindochter van de schrijfster Aagje Goede-Kalf.

Er was dit jaar een geringe ledengroei, slechts 13 nieuwe leden meldden zich aan zodat er nu 205 op de ledenlijst staan.

1998

"Heden en verleden" was deze keer het motto van de tentoonstelling welke in de bibliotheek werd gehouden van 12 december 1997 tot 23 februari 1998.

Het dagelijks bestuur kan zich verheugen op een nieuwe aanwinst, Paul Wals heeft zich aangediend en zal per 1 september de functie van secretaris op zich nemen.

Voorblad dagboekje watersnood

Eind december is het ledental met 90 gestegen zodat de vereniging thans 130 leden telt.

1996

13 januari van dit jaar was het 80 jaar geleden dat waterland werd getroffen door een watersnoodramp. Ook Landsmeer bleef hiervan niet bespaard. Een reden te meer om over dit onderwerp een expositie te houden. Dit gebeurde van 20 december 1995 tot 14 februari 1996.

Dorpsgenoot en historicus Henk Wals schrijft een aantal stukken over "de economische toestand in Landsmeer in de tweede helft van de 19^e eeuw".

Ook wijdt hij een stuk aan de geschiedenis van de SDAP in Landsmeer.

"De Croosduyker" krijgt een ander aanzicht, het voorblad ontworpen door Piet Tump vertoont nu een zwaan, het symbool van Landsmeer.

In de nieuw te verschijnen "De Croosduyker" komen nieuwe rubrieken: "nieuws van 50 en 100 jaar" en door Eric Goede wordt in elk te verschijnen blad een *stamboom* van een lid van de vereniging geplaatst.

1997

Dit jaar was er weer een tentoonstelling en wel van 13 december 1996 tot 20 januari 1997 in de bibliotheek. Deze keer ging het over "het vervoer".

Er is in dit jaar veel werk verzet ten behoeve van het TROS programma "Allemaal familie". Het ging hier om de in Landsmeer geboren pianist Cor Bakker.

Het bestuur met v.l.n.r.: Klaas van Schaik, Paul Wals, Maarten Kuiper en Jan Alblas

De beeldhouwer Theo Schepers is door het bestuur rondgeleid op het raadhuisplein om een aantal indrukken op te doen voor een ontwerp van een op het plein te plaatsen kunstwerk.

Kunstwerk op Raadhuisplein.

Simon Kalf, de oud-postbode en kenner van vele gebeurtenissen uit het verleden in Landsmeer, is bereid gevonden het nodige bij te dragen aan "De Croosduyker".

Dit jaar boekten we wat het ledental betreft betere resultaten; het waren er 66, dus we zijn gegroeid naar 271 leden.

1999

Het wordt al traditie, ook dit jaar is er opnieuw een tentoonstelling te zien. Deze keer getiteld: *"Het ei en wij"*. Ze werd gehouden in de bibliotheek van half december vorig jaar tot eind januari van dit jaar

Er is besloten de contributie te verhogen van 10 naar 12 gulden

Een bijzonder hoogtepunt dit jaar was wel de millennium-maaltijd in de "De Wijde IJp"

Door de volledige inzet van het bestuur en de hulp van veel vrijwilligers werd dit een eclatant succes.

Hier zijn koks bezig met de bereiding van een aantal ouderwetse gerechten, zoals: raasdonkers met spek, jan-in-de-zak (broeder), gestoofde blei enz.

Omdat het ledenaantal nog steeds toeneemt is inmiddels het ledenbestand door Eric Goede opgeslagen in de computer en de contributie wordt geïnd middels acceptgiro's. De gemeentelijke herindeling was de aanleiding van een discussie tussen Gerrit Bosschier en Dick Keijzer welke plaatsvond op 21 april.

De vereniging viert dit jaar zijn eerste lustrum.

Dick Keijzer heeft helaas afscheid genomen als redacteur van "De Croosduyker".

Het ledenbestand is met een groot aantal toegenomen. Er hebben zich 84 nieuwe leden aangemeld, zodat wij nu 355 leden tellen.

2000

Dit jaar was een expositie met het onderwerp *"Dorpsgenoten kijken u aan"* in de bibliotheek te zien van 13 december vorig jaar tot 11 februari dit jaar.

Eric Goede heeft de taak van Dick Keijzer als redacteur van "De Croosduyker" overgenomen.

Klaas v. Schaik heeft naar aanleiding van zijn verhuizing naar Purmerend zijn functie als penningmeester moeten beëindigen.

Op 10 mei heeft Marleen v. Es het penningmeesterschap overgenomen.

Het ledental groeide weer met 65 leden, zodat we dit jaar met 420 leden eindigen.

2001

Deze keer was er weer een bijzondere fototentoonstelling te bewonderen. Van 18 december tot 16 februari kon de bevolking Landsmeer bekijken uit hogere sferen en had de expositie de toepasselijke naam *"Landsmeer in vogelvlucht"*.

De gemeente Landsmeer stelde archiefruimte ter beschikking, zodat wij ons kostbare materiaal veilig kunnen opslaan.

Marleen v. Es moest helaas haar penningmeesterschap beëindigen en droeg haar taak in juni over aan Engel Dobber.

De Rabobank in Landsmeer heeft de hulp van het bestuur ingeroepen voor het inrichten van een expositie genaamd *"Rondom de Bank"*

Jan Alblas en Eric Goede hebben een alleraardigst boekje samengesteld met als titel *"Opoe heb ut zo ezeid"* wat bij de "De Croosduyker" werd bijgevoegd

Door ziekte van Jan Alblas kon dit jaar de geplande expositie *"25 jaar na dato"* niet doorgaan.

Het was de bedoeling een tentoonstelling te organiseren over het 650 jarig bestaan van Landsmeer in 1976.

Een toename van 35 nieuwe leden brengt het totaal op 420.

2002

Sinds 1999 is de contributie niet meer verhoogd, maar door de wisseling van de gulden naar de euro was het noodzakelijk deze aan te passen naar 6 euro.

Er is in dit jaar veel werk verricht door het bestuur en vrijwilligers.

Het ledental eindigde op 504, een toename van 84 leden.

2003

Een triest jaar voor onze vereniging omdat de medeoprichter Jan Alblas ons is overleden.

Hierover in dit verslag een In Memoriam.

De expositie voor dit jaar met als onderwerp het uitbeelden van harde werkers en neringdoenden kreeg daarom de zeer toepasselijke naam "*Van ploeters en broodvechters*". Ze werd van 16 december tot 14 februari gehouden in de bibliotheek.

Een bijzondere verrassing werd ons aangeboden door de gemeente Landsmeer. Op 4 februari werd, na een openingswoord van burgemeester Mewe, door de wethouder mw. Ine v. Brenk in de hal van het gemeentehuis een vitrinekast met foto's en voorwerpen onthuld.

Het is de bedoeling dat een aantal keren per jaar de inhoud en het onderwerp in deze vitrine wisselt.

Vitrinekast in het gemeentehuis

Om alle activiteiten te kunnen bekostigen zagen we ons genoodzaakt de contributie te verhogen naar 8 euro.

Het bestuur werd aangevuld met twee nieuwe bestuursleden n.l. Klaas Schaap, die zijn sporen heeft verdiend bij de Lokale Omroep Landsmeer als verslaggever en Louck Borman, werkzaam als freelance fotograaf.

De eerste is een geboren en getogen Landsmeerder en de tweede kwam hier als heel klein jongetje wonen. Zij gaan zich bezig houden met de informatieverzameling en -verwerking, de archivering van fotomateriaal en documenten.

Begin dit jaar heeft onze vereniging een eigen plekje op de website van geschiedenisbank.nl ter beschikking gekregen, waaraan helaas door ons, door het vele werk, nog niet veel aandacht besteed kon worden.

Ook is er ter informatie aan de leden een nieuwsbrief uitgegaan.

Weer een aantal leden erbij, deze keer 21 zodat wij dit jaar 525 leden hebben.

Zoals aan het begin is gememoreerd, is na een langdurige ziekte op 22 april, op 73 jarige leeftijd, Jan Alblas overleden.

Als medeoprichter van onze vereniging heeft hij veel werk verzet en was hij een vraagbaak voor ons allen.

Hij wist alles over de geschiedenis van Landsmeer en putte veel informatie, door op het bankje in het winkelcentrum met autochtonen te "beursen".

Op 28 april is Jan onder zeer grote belangstelling begraven.

De voor hem bestemde koninklijke onderscheiding heeft hij helaas niet meer in ontvangst kunnen nemen. Deze is door burgemeester Mewe postuum aan zijn echtgenote Annie uitgereikt.

Ook zij heeft veel bijgedragen aan de groei van onze vereniging

2004

Het Jubileumjaar heeft een topexpositie laten zien. Na een lange voorbereiding met de inzet van alle bestuursleden was het mogelijk geworden een fototentoonstelling te organiseren over het "*Onderwijs in Landsmeer van de jaren 1900 tot 2004*".

Een ongekend succes, welke zeer veel nieuwsgierigen trok.

Tijdens de openingstijden van de bibliotheek van 16 december tot 13 februari was er zoveel belangstelling in de getoonde foto's dat de aanwezige bestuursleden amper de gelegenheid kregen om al de vragen te beantwoorden.

Het aantal bezoekers is niet geteld, maar het zijn er ruw geschat misschien wel tegen de 2000 geweest.

Eric Goede is gestopt met het redacteurschap van "De Croosduyker" en Frans Wildeman is toegetreden tot het bestuur.

Op 18 maart ontvingen wij het bericht van overlijden van onze medeoprichter Jules Dikhoff.

De komende expositie zal, mede als hommage aan Jan Alblas, een compilatie zijn van de vorige tentoonstellingen.

Tot slot willen wij de volgende personen bedanken voor hun medewerking en belangeloze inzet: De dames van de

bibliotheek, leden van de tentoonstellingscommissie, het weekblad Kompas, de LOL, de gemeente Landsmeer, leden en niet leden die ons in de afgelopen 10 jaren op welke wijze ook hebben geholpen: foto's geleverd, verhalen verteld, artikelen geschreven enz. Namens het voltallige bestuur van de Oudheidkundige Vereniging Landsmeer en de vaste medewerkers "onze hartelijk dank".

WATERSNOOD 1916

Eén van de tentoonstellingen gehouden door de Oudheidkundige Vereniging Landsmeer was gewijd aan de Watersnoodramp van 1916. Al was de fotografie in die tijd nog op een heel ander peil dan tegenwoordig, toch bezit de OVL een grote verzameling van foto's, die laten zien hoe ingrijpend deze dijkbreuk ook in Landsmeer op de dagelijkse gang van zaken was.

Ook het dagboek van mevrouw Aagje Goede-Kalf, dankzij haar kleindochter mw Agna de Boer-Bakker door de OVL in 1995 in zijn geheel uitgegeven, geeft op indringende wijze een beeld van hoe de mensen deze ramp hebben ervaren.

Op donderdag 13 januari 1916 werd geheel Nederland geteisterd door een felle storm uit het Noord Westen, die in onze omgeving zijn hoogtepunt vond omstreeks 4 uur in de middag. Wetende dat de dijken er nogal slecht aan toe waren, hield menigeen het hart vast. "Als ze maar niet bezwijken", werd door menigeen verzucht. De gehele nacht hield de storm aan, pas tegen de morgen ging de wind liggen en werd het behoorlijk windstil. Nu slaakten velen een zucht van verlichting: *het was gelukkig goed afgelopen*. Echter, zo omstreeks een uur of 9 's morgens, er scheen zelfs al weer een lekker zonnetje, was er opeens het gerucht dat de dijk was doorgebroken. Men spoedde zich naar het postkantoor om te horen of het waar was; men kende in die tijd nog geen radio, zeker geen televisie en ook het telefoonverkeer stond nog in de kinderschoenen. Dankzij de telefoon kwam het bericht dat de dijk was doorgebroken en dat de polder bezig was vol te lopen. *Red wat er te redden is* was de boodschap.

De noodklokken werden geluid om de mensen te waarschuwen voor het dreigende gevaar.

Weldra zag men langs de weg menig boer met zijn vee op weg naar hoger gelegen gebied, de dijk. Hier leek het weldra op een veemarkt; alom koeien, paarden, geiten en schapen. Uiteindelijk gingen de meeste dieren richting het Tolhuis en de IJ-polder waar ze voorlopig werden verzorgd.

In het begin vroeg menigeen zich af of het nu wel nodig was om te vluchten. Het water kwam zo langzaam hoger dat niet iedereen er de noodzaak van inzag. Gelukkig had

men wel het besef om zoveel mogelijk spullen op de bovenverdieping onder te brengen. Omdat er in die tijd nog veel kippen- en eendenhouders in Landsmeer en Den IJp te vinden waren en er dus zeer veel kippen en eenden waren, werden de kippen op de zolders ondergebracht en liet men de eenden voorlopig maar zwemmen.

Uit het verslag van Geertje Katsburg-Bakker het volgende aanvullende relaas:

We waren in de Noord, toen we van mensen hoorden dat bij Katwou de dijk was doorgebroken. Mijn vader dacht nog: "ach het zal wel zo'n vaart niet lopen", maar nadat het bericht steeds door meer mensen werd bevestigd zijn we toch maar op huis aangegaan. Er was namelijk wel veel te doen. We hadden heel veel kippen op het erf rondlopen, 4 varkens en een groenteschuur met een hele volle aardappelkelder en een zeer gevulde zolder met winterfruit.

Eerst werd dit fruit overgebracht naar de huiszolder. De kippen werden gevangen en op de schuurzolder gebracht. De aardappelkelder werd zo goed als mogelijk met linnen dichtgestopt

Met 7 personen hebben we die nacht op de huiszolder geslapen, waar naast het reeds genoemde fruit ook het linnengoed en kleding uit de kasten beneden was opgeslagen. De volgende dag kwam het waterpeil steeds hoger en vader bracht de varkens over naar de bedsteden in huis, waar hij wat planken voor timmerde.

Hier staan de koeien in de N.H kerk. Doordat deze iets hoger lag drong hier de eerste dagen geen water binnen.

Na enige tijd was het water toch al zover gestegen dat men de varkens en ander kleinvee met schuiten moest wegvoeren. Dit ging vooral in de richting van de Overtoom. Menig koe, paard en geit heeft de eerste dagen, in afwachting van verder transport, in de iets hoger gelegen Hervormde kerk in het centrum van Landsmeer doorgebracht.

Achter het Raadhuis, bij de O.L. school werden de eenden opgevangen, die compleet hun huis kwijt waren, en o.a. werden verzorgd door meester de Vries en diens zoon Ane.

Meester de Vries met zijn zoon Ane.

De huizen, die in de lager gelegen delen van de dorpen stonden, vaak ook van mindere kwaliteit, boden niet die bescherming die nodig of wenselijk was. Velen konden dan ook niets anders doen dan met het hoogstnodige een veilig heenkomen zoeken; veelal naar familie of kennissen in Amsterdam en Zaandam en anders werden ze wel in tehuizen vriendelijk ontvangen. De armsten werden in het begin in de OL school ondergebracht en later naar Amsterdam gebracht. Het water kwam nog steeds hoger en hoger.

Het water is al flink gestegen.

Steeds meer mensen moesten besluiten het dorp te verlaten. Van hogerhand werd toen de hulp ingeroepen

van het leger. Soldaten werden aangesteld om hulp te verlenen, maar ook om te patrouilleren, ten einde diefstallen tegen te gaan.

Om de twee uur gingen 6 man met een boot er op uit. Uiteindelijk bleven zo'n 110 mensen op het dorp wonen, elke dag hopen dat het waterpeil zou afnemen.

Op 3 februari werd het eerste zinkstuk in het gat in de dijk neergelaten. *Er werd gewerkt aan de dijk en nu zou weldra het water wel zakken* was de verwachting. IJdele hoop helaas. Op 17 februari werd de beproeving zelfs groter. Een hevige N.W. storm kwam zijn opwachting maken en al het herstelwerk aan de dijken werd in korte tijd weer vernield. In één dag tijd steeg het water met 85 cm en iedereen die nog de spullen beneden had kunnen laten staan omdat ze op een hoger gelegen punt woonden, werd genoodzaakt de spullen alsnog op een hogere etage in veiligheid te brengen.

militairen hielden toezicht en verleenden hulp alom

De laatste in de kerk nog aanwezige koeien moesten met een gemotoriseerde schuit naar de dijk gebracht worden. Gelukkig begon 's avonds het water al weer te zakken en kregen we weer hoop, mede door het zachtere weer dat er op volgde. Helaas was onze beproeving nog steeds niet over. Een periode van kou brak aan. Deze keer uit het Noord Oosten. Het begon licht te vriezen en zwaar te sneeuwen. De sneeuw bleef op een dunne laag ijs liggen, zo, dat we niet over het ijs konden lopen en nauwelijks door het ijs konden varen. We werden als het ware gedurende 2 dagen geïsoleerd. Gelukkig maar twee dagen want toen begon het wat beter te worden en begon direct ook het water weer te zakken. Al was de sneeuw aanvankelijk nog heel hinderlijk.

Tallose malen werd getracht de gaten in de dijk te sluiten, tallose malen ging dit mis. Uiteindelijk kon men toch beginnen met het uitmalen van het water en zo omstreeks april kon men weer langzaam aan het normale leven hervatten. Al zag alles er nog vreselijk dor en doods uit en groeide er nog geen grassprietje, men was toch blij weer thuis te zijn. Want, zoals het gezegde luidt:

Eigen haard is goud waard.

Het gearceerde gedeelte op deze kaart geeft het ondergelopen gebied aan.

Hier staat de familie Leguit voor het café in de Dorpsstraat. Te zien is hoe men alle moeite deed om de weg begaanbaar te maken.

Op deze foto is een zgn raderboot van de marine te zien. Door zijn geringe diepgang kon deze gemakkelijk op vele plaatsen komen.

Men is bezig een kaaspakhuis te ontruimen. Op de achtergrond is vaag nog een stukje van de Dorpsstraat te zien.

Een beeld van de Dorpsstraat bij het Raadhuis. Slechts aan de brug kun je ongeveer zien waar de wegsloot loopt.

De burgemeesterswoning in het Zuideinde.

ZONDER VERVOER STAAT ALLES STIL.

Dit was een aantal jaren geleden een leus om het vervoer in de ruimste zin van het woord te stimuleren, want zonder vervoer zouden wij niet meer kunnen. Vervoer was een onderwerp van een van onze exposities van de afgelopen 10 jaar en naar aanleiding van deze expositie volgt hier een klein overzicht. Er zijn verschillende soorten van vervoer zoals: *lucht*-, *rail*-, *water*- en *wegvervoer*. Over de eerste twee zullen wij het niet hebben, aangezien ons dorp niet over een vliegveld of een spoorweg beschikt. Wél erg belangrijk was, omdat ons dorp in een waterrijk gebied lag en nog steeds ligt, het vervoer over water. Volgens een artikel uit een kroniek van D.H.Goede bestond er al in de middeleeuwen, zo omstreeks 1402, een oeververbinding per boot over het IJ vanaf een steiger aan het Landsmeerder deel van de Kadoelen naar Amsterdam.

De Kadoelen lag in die tijd aan het open water van het IJ en is niet te vergelijken met de Kadoelen die wij nu kennen. Er liep een karrenpad van ons dorp naar de Kadoelen en de handelaren die hun afzet in Amsterdam hadden namen daar de melkschuit of boeier naar de stad. Het veer was voornamelijk bedoeld voor vrachtvervoer, maar oogluikend werden ook burgers meegenomen. Daar de weilanden rondom ook in het watergebied lagen, maakten de boeren gebruik van de waterwegen om hun vee met de plat naar de wei te varen.

In de hooitijd werd op dezelfde manier het hooi naar de boerderijen gevaren. De wegsloot, die vroeger door het hele dorp liep, was een belangrijke schakel voor het watervervoer. Deze sloot was erg belangrijk voor de kooplieden, die per boot hun klanten bedienden; dat waren o.a. de groenteboeren Aryan Wals, Dirk de Geus uit Landsmeer en Kees Wals (wang) uit Den IJp.

Groenteboer K. Wals met zijn zoon.

Ook de potten- en pannenschipper, de mattenschipper en vele anderen brachten op deze wijze hun handel aan de man. Vroeger brachten de veeboeren, nadat zij het vee verzorgd hadden, hun eigen melk naar de stad om de melk in hun 'eigen' wijk uit te venten. Ook zij maakten

gebruik van deze wegsloot om met hun schuitje naar de Landsmeerderdijk te varen en daar de boot te nemen, die hen naar de stad bracht.

In het Noordeinde en in Den IJp waren veel eenden- en kippenboeren die hun dieren voerden met o.a. *nest*. Deze nest (spiering met wat posch) werd door handelaren met hun nestschuiten via de binnenwateren gehaald uit Monnickendam en Volendam. In het begin deed men dit met grote jollen waarmee men als het even kon zeilde, maar als er niet genoeg wind was moest men roeien. Er heerste onder de nestboeren een grote rivaliteit om aan vis te komen en daarom roeiden zij tot voorbij Marken de botters tegemoet om de vis te bemachtigen. Later in de tijd werden de jollen vervangen door ijzeren scheepjes en

Vervoeren van de melk.

voorzien van een motor. Dus u ziet wel dat vervoer over water in onze streek zeer belangrijk was. Het vervoer over de weg is een heel ander verhaal. De wegen in het dorp waren erg smal en automobielen kwamen pas later. Men gebruikte dan ook andere vervoermiddelen, zoals o.a. de hondenkar.

Bakker Kees Wals met zijn hondenkar omstreeks 1920 voor de winkel van Aldert Meijn aan het Noordeinde.

Een bekend figuur was visboer Veen uit Oostzaan, die wekelijks met zijn hondenkar door het dorp liep om de vis aan de man te brengen. De (transport)fiets was ook een

veel gebruikt vervoermiddel. Voor of achter op de fiets werd een mand geplaatst waar de goederen in gingen en zo brachten vooral de bakker en de slager hun producten bij hun klanten.

Vele jaren lang heeft men Marie Jonkhart zo de boodschappen kunnen zien rondbrengen.

Vervoer met de fietsmand. Noordeinde 102-104 Sparwinkel van Meester.

Ja en dan de bakfiets dat was een vervoermiddel bij uitstek, vooral voor de kleinhandel. Bakkers, melkboeren, groenteboeren maakten daar ontzettend veel gebruik van. Tegenwoordig zijn de bakfietsen weer in de mode want je ziet veel ouders met een klein bakfietsje de kinderen naar school brengen.

Een bekend vervoermiddel was ook de paardenkar met als een bekend figuur Gerrit Verbeek, die zijn stalhouderij voorin de van Beekstraat had. Wekelijks verzorgde hij de transporten naar de pluimveemarkt in Purmerend en tevens haalde hij voor de gemeente de vuilnis op samen met de gemeente werkmans Jan Vet. Tijdens de tweede wereldoorlog, toen er geen openbaar vervoer was, reed hij

Brood bezorgen met de bakfiets.

Werd het transport daarvoor met paard en wagen geregeld

Het moderne vervoer met luxe vrachtauto's werd weldra een feit.

passagiers met zijn sjees.

Het wegvervoer bestaat uit twee aspecten n.l. het eigen en het beroeps vervoer.

In ons dorp waren er enige personen die er hun beroep van maakten. Daar was Gerrit Verbeek er een van. Anderen waren o.a. Dobber en IJff. Deze mensen voeren met hun plat al zeilend en roeiend via het Noord-Hollands kanaal naar Amsterdam en dat was het begin van de zogenaamde bodediensten. Dobber en IJff gingen uit el-

kaar en het bedrijf Dobber en v/d Linden kwam er voor in de plaats.

Na verloop van tijd gingen die ook uit elkaar en werden ze elkaars concurrenten. In Den IJp was Jan de Vries (Barn) een bekend vervoerder, vooral van vee. De meeste eierenhandelaren hadden hun eigen vervoer die hun producten naar hun klanten brachten. Bekende bedrijven waren Adriaan Goede, Jacques Goede, SS Goede, P.Wals en nog vele anderen. Niet alleen naar hun klanten in Nederland maar ook voor export naar het buitenland. Engeland was toentertijd een groot afnemer en de kisten met eieren werden voor transport naar de haven in Amsterdam gebracht. Ook de kaashandel maakte gebruik van eigen vervoer en een bekend bedrijf was Lugozone. De kaas werd door de kaasfabrieken aangeleverd aan hun pakhuis in de Dorpsstraat, waar nu het politiebureau is. Daar werd de kaas verwerkt voor export en met eigen auto's naar de havens getransporteerd. Naast het goederenvervoer had je natuurlijk ook het personenvervoer. Een bekend bedrijf in die tijd was taxi Koppenol, die ook de trouwriten verzorgde. Alom bekend was verder het busbedrijf van de Eerste Noord-Hollandse Autobus Onderneming, oftewel de "Enhabo". Begonnen in 1905 met een winkel in rijwielen en motoren. Door E.Does sr werd op 1 augustus 1921 de firma E.Does en zonen opgericht en de eerste busdienst van Den IJp via Landsmeer naar Amsterdam was een feit. Het eindpunt in Amsterdam was toen nog op het Droogbak bij de Haarlemmersluis. Enkele jaren later werd het eindpunt door de gemeente Amsterdam verplaatst naar het Tolhuis over het IJ om de pontveren te ontlasten.

Dit is een klein overzicht van de expositie over het vervoer gehouden van december 1996 t/m februari 1997 en u leest het "Zonder vervoer staat alles stil".

Nog enige voorbeelden van vervoer in beeld gebracht

plm 1908 Een melkboer vervoert de melk nog in houten vaten.

Ook zo'n 100 jaar geleden bakker Siem v.d. Meer met handkar.

Hooi wordt vervoerd op een 'boeren plat'.

Marie, de dochter van Gerrit Verbeek de vrachtrijder.

In het jollekje op weg naar het veld.

HEDEN EN VERLEDEN

Zo'n 7 jaar geleden werd door onze vereniging een expositie onder deze naam gehouden.

Wij lieten u daarbij aan de hand van foto's van *toen* en *nu* zien hoeveel er in de loop der jaren in Landsmeer. is veranderd.

Een betere methode hiervoor is er niet. We laten u zien hoe huis, gebouw, straat en buurt er vroeger uitzag en hoe heden ten dage.

Soms is bij het nieuwe nog veel te herkennen van het oude, vaker is nog maar weinig of niets van het vroegere terug te zien.

In een aantal gevallen zullen we u laten zien hoe de veranderingen in de jaren zijn verlopen.

Dit is de Dorpsstraat omstreeks 1930. Rechts staat het huis van Evers onder de bomen. Er is nog een ruime wegsloot.

Weer het huis van Evers, maar nu aan het begin van de 2^e wereldoorlog. In verband met de verplichte verduistering is het huis van luiken voorzien. Op de plaats van dit huis staat vandaag de dag het nieuwe gemeentehuis.

Dorpsstraat hoek Zuideinde. Rechts zien we Banketbakker van Gerven, de pakhuisen en woning van Woelders voordat deze gesloopt werden. In de eerste plaats nog alleen de pakhuisen, later ook het woonhuis. Links zien we het wit gepleisterde huisje waar vroeger Antoon Goede woonde.

We kijken dezelfde richting op, maar nu iets meer van rechts. We kunnen nu ook het pakhuis van Antoon Goede zien en het grote huis waarin jarenlang de manufacturenzaak van Taams heeft gezeten. Dit alles werd gesloopt voor een nieuw gebouw voor de ABN AMRO en een deel van de bibliotheek.

Het eerste winkeltje van Plemp, de benzinepomp en café Het Wapen van Landsmeer.

Op deze plek heeft ongeveer de manufacturenzaak van Taams gestaan en waar nu de fietsen staan de eerste Végé-winkel.

Dit oude pakhuis stond in de Dorpsstraat op het terrein van Adriaan Goede BV.

Na de drastische afbraak / verbouwing van het pakhuis op voorgaande foto werd in een deel van de nieuwbouw De Kaasinstuif gevestigd. Dit heeft echter niet zo lang geduurd.

Op deze foto staat Trijntje Roele-Wals met haar schoonzoon Dirk Hartog. Hier worden de kippen gevoerd. Een aantal jaren later zou ze op deze plaats Jachthaven Robinson beginnen.

Dit is het terras van Jachthaven Robinson in de vroege begintijd. Boven de ramen staat al de naam geschreven. Let ook op de tekst op de deur links. Er valt net niet te lezen hoeveel een glas karnemelk precies kost.

De Jachthaven Robinson in betere tijden. Er werden op de Breek veelvuldig zeilwedstrijden gehouden. Hiervoor was zelfs een starttoeren gebouwd.

Op deze recente foto van oktober 2004 zijn de donkere wolken boven Jachthaven Robinson heel symbolisch en welsprekend. Het complex is al geruime tijd verkocht en met de afbraak is al een start gemaakt.

Dorpsstraat 5 op de hoek van de Tormentilstraat.

Hetzelfde pand nummer 5 vrij recentelijk uitgebouwd en opgeknapt.

*Noordeinde, de panden 41 en 43 met een originele "draai".
Deze draaibare bruggetjes waren in de tijd dat bijna alle vervoer over water ging bij zeer veel woningen aan de wegsloot te vinden.*

Dezelfde plek, maar met een compleet ander huis

Een iets wijdere blik op de panden 41 en 43. Ook het huis rechts zal later verdwijnen.

De nieuwe 'houten'huizen zijn bijzonder fraai. Nog fraaier is het feit dat de 'draai', al is het slechts voor de sier, gehandhaafd is.

Tormentilstraat hoek Fuitstraat. Hier staat nog de in 1954 gebouwde Insp. v.d. Woppschool.

Inmiddels is de school verdwenen en is er op deze plaats, op initiatief van een aantal Landsmeeders, woongemeenschap "De Knik" gebouwd.

Noordeinde. Uiterst rechts was de drogisterij van Roele. Het witte huisje in het midden was de winkel van Jacob Moerkamp

Erg veel is er niet veranderd. Voor de drogisterij is Modehuis De Graaf in de plaats gekomen en verder ziet veel er nog hetzelfde uit.

Het huis rechts op deze foto is het pand dat nu staat op de hoek van het Noordeinde en de Varenstraat. Men spreekt er op dit moment over als het 'gekraakte' pand van Arie Root.

Op deze foto uit de zestiger jaren is rechts nog net een stukje van de houten R.K. noodkerk te zien. In de sacristie van de kerk en een aanbouwtje is de katholieke school in Landsmeer gestart. In september 1964 werd de nieuwe St. Augustinusschool aan de Gouwe in gebruik genomen.

Rechts op deze foto de van oorsprong timmerfabriek, op het moment van de foto echter de electriciteitswinkel van Blankert. Op het bord net boven het raam staat: NSF Radio.

De versiering van de gevel van de zaak is hier heel duidelijk te zien. De hekken die in de van Beekstraat veelvuldig voorkwamen zijn hier inmiddels verdwenen.

Later heeft het pand diverse functies gehad. Hier was dat dus een kledingzaak. In het midden is nog net iets van de versiering van de gevel te zien.

En zo zag het pand eruit vlak voordat het zou worden afgebroken.

Zojuist (bijna) gereedgekomen ...

Midden voor Noordeinde 72, 74, 76 en 78 staat het bordje Te Koop. Wat gaat er straks met dit pand gebeuren? Zal het ook worden afgebroken en vervangen door iets groots?

Hetzelfde geldt voor de huizen 91 en 93. Ook deze twee piepkleine huisjes is na de verkoop vermoedelijk geen lang leven meer beschoren.

In dit voormalige gebouwtje van het Witte Kruis begon Bap Hartog de eerste snackbar in Landsmeer.

Verschillende uitbaters van de snackbar zijn er na Bap Hartog geweest. Velen zullen zich Valk nog herinneren. Recent was het zowel snackbar als viswinkel, maar nu is het een combinatie snackbar en afhaalchinese.

van Beekstraat 73 Een typisch stijlhuis uit de tijd rond 1900. Let op de fraaie gevelornamenten.

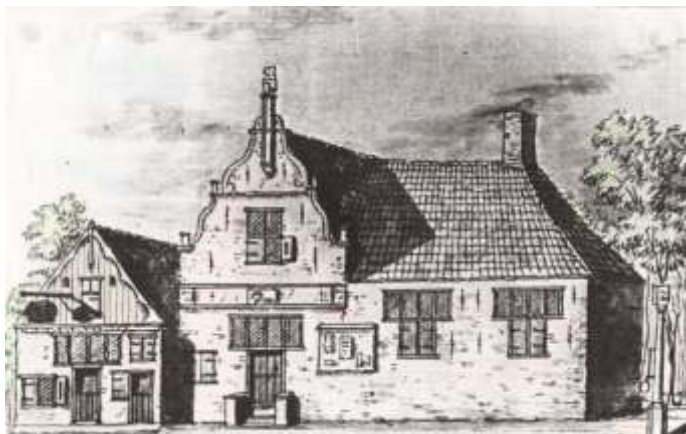
Nadat het pand begin jaren dertig is afgebrand is er dit pand voor in de plaats gekomen. Wel authentiek is het er naast staande als eierpakhuis gebouwde pand. Let ook hier op de opmerkelijke vormgeving, welke je elders in het dorp niet aantreft.

DE OMGEVING VAN HET RAADHUIS

De allereerste tentoonstelling die door onze vereniging werd gehouden ging over bovengenoemd thema. De bouw van het oude Raadhuis kunnen we u niet laten zien. We hebben daar geen foto's van in ons bezit. Wel weten we dat de eerste steen werd gelegd in juni 1870. Tot 30 mei 1969 heeft het dienst gedaan als het raadhuis cq gemeentehuis van Landsmeer.

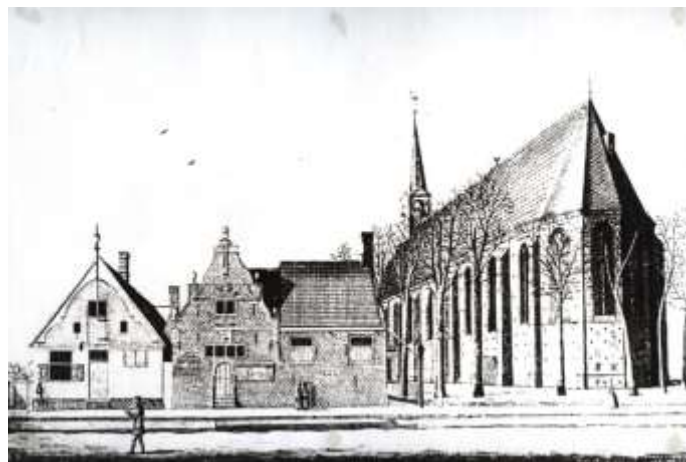
Sedert de jaren 50 breidde Landsmeer zich dermate uit dat een nieuw gemeentehuis noodzakelijk werd. Zelfs de annexatie per 1 augustus 1966 van een deel van Landsmeer door Amsterdam, waarbij het aantal inwoners daalde van 8568 naar 5852, veranderde daar niets aan. Tegenover het oude gemeentehuis werden de nodige bouwwerken verwijderd, als ze al niet verdwenen waren, en een nieuw gemeentehuis werd gebouwd. Het *oude* Raadhuis, zoals het door bijna iedereen nog wordt genoemd, staat er nog steeds. Er is nu een restaurant in gevestigd.

Wij laten u nu wat foto's zien van het oude Raadhuis, maar niet alleen dat, ook kunnen we u afbeeldingen laten zien van het Regthuys en de er naast gelegen herberg 'De Oude Vriese Boer'. Sinds mensenheugenis is namelijk op de plaats waar nu het italiaanse restaurant gevestigd is al een hotel / horecagelegenheid. Toen de vroedschap in 1621 besloot tot de bouw van een Regthuys, náást de herberg, bestond de laatste al 85 jaar. De exploitanten ervan waren niet alleen waard van de herberg, maar koppelden dit werk aan de functie van dorpschout.

Op deze tekening uit 1726 is het toenmalige (ge) Rechtshuis van Landsmeer te zien met de er naast gelegen herberg "De Oude Vriese Boer". Geheel rechts is nog de gerechtspaal te zien met de ijzeren beugel waaraan 'boeven' te 'pronk' werden gesteld.

Zoals gezegd werd het rechtshuis in 1870 vervangen door een nieuw Raadhuis. Aan dit voor die tijd toch echt statige gebouw werd een houten balkon gerealiseerd, waaraan een schild was bevestigd met een zwaan, het gemeentewapen. Vanaf dit balkon werd de bevolking bij plechtigheden door het gemeentebestuur toesproken.

Deze afbeelding van de kerk is van vóór 1850.

Naast het Rechtshuis stond de kerk, toen nog met de toren aan de andere zijde. Deze kerk werd in 1850 gesloopt en vervangen door nieuwbouw. De toren werd verplaatst naar de voorzijde.

Op deze foto ziet u de kerk met de toren aan de voorzijde. Tussen kerk en Raadhuis is ook nog een stukje van de school te zien.

Links is nu café "De Goede Stek". Het pand rechts werd in 1850 gebouwd en diende als noodkerk tijdens de bouw van de nieuwe kerk. Later werd het gebruikt als kaaspakhuis.

Tegenover het Raadhuis stond de boerderij van Blee, die in 1927 werd gesloopt ten behoeve van de aanleg van de Raadhuisstraat. De wegsloot bleef nog wel bestaan, zodat

er een brug werd gebouwd. Plm 1942 werd deze brug al weer gesloopt .

De boerderij van Blees. Dit is nu de hoek Dorpsstraat Raadhuisstraat.

Foto plm 1929: de noodbrug over de nog bestaande wegsloot is nog aanwezig. De eerste huizen, nrs 2 en 4 zijn gebouwd. Van een echte weg is nog geen sprake.

Langzamerhand komen er steeds meer huizen. Op de voorgrond is nog net een stukje van de brug te zien. In de verte is nog alles weiland.

De Raadhuisstraat was de eerste uitbreiding van het dorp, dat verder slechts bestond uit Noord- en Zuideinde, de Dorpsstraat en de Van Beekstraat (vroeger Tuinpad geheten maar door de bevolking het Padje genoemd).

Foto 1931.: er staan al wat meer huizen. Het pand links vooraan is in gebruik als winkel. Bart Spits heeft hier een aantal jaren gezeten.

In de loop van een aantal jaren werd de Raadhuisstraat uitgebouwd. Omstreeks het jaar 1939/1940 was de straat echter niet langer dan tot het nummer 23.

Deze foto is gemaakt waar nu de Calkoenstraat ongeveer begint. De bomen staan er nog niet zo lang. Ter hoogte van nr 23 was een schutting geplaatst waarachter het voetbalveld van IVV lag. In de oorlogsjaren waren naast het voetbalveld, door de bezetters, zoeklichten en geschut geplaatst.

Foto plm 1960: vanaf dezelfde plek ongeveer. De Aalscholverstraat is inmiddels gerealiseerd.

De jaren 50 zijn aangebroken. Landsmeer is bezig enorm uit te breiden. Wordt eerst volop aan de rechterzijde van de Raadhuisstraat gebouwd. Even later vindt ook nieuwbouw aan de linkerzijde plaats.

We keren terug naar het Raadhuis. Door de enorme uitbreiding van het dorp wordt het ook noodzakelijk het toegenomen aantal ambtenaren te kunnen huisvesten. Er zal dus nieuwbouw moeten plaatsvinden, want ruimte om het oude Raadhuis uit te bouwen is er niet. Tegenover het Raadhuis wordt dus een nieuw Gemeentehuis gebouwd.

Naast het oude Raadhuis heeft dus altijd een, zoals dat tegenwoordig heet, horecagelegenheid gestaan. Om te beginnen dus De Vriese Boer. Op enig moment, nl in het jaar 1840 heeft de gemeente de herberg aangekocht, waarna het bekend staat onder de naam het Huis der Gemeente.

Op deze foto is de bouw van het nieuwe gemeentehuis te zien. Op 30 mei 1969 wordt het in gebruik genomen.

Foto plm 1915: Café Het Huis der Gemeente.

Foto 1978: de foto is genomen vanaf de NH kerk. Opvallend is het vele groen dat om het raadhuis aanwezig is. Bij de bouw van de aanbouw zal hiervan veel verdwijnen.

Eind jaren 30. Hotel Café AWA. Vooral door toedoen van Albert Wals is het gemoderniseerd en uitgebouwd.

Landsmeer had de smaak te pakken. Nieuwe wijken werden gerealiseerd. De Nieuwe Gouwbuurt als eerste en vervolgens de Havezathe en Lujendijk. Het aantal inwoners wordt groter en groter, zo ook het aantal ambtenaren. Weer werd uitbreiding van het Gemeentehuis een noodzaak. Op het Raadhuisplein wordt een nieuwe vleugel aangebouwd.

Nadat het café, toen De Driesprong geheten, was afgebrand is het volledig vernieuwd. Tegenwoordig zit er een Italiaans restaurant in en De Driesprong is nu een grand café.

VAN PLOETERAARS EN BROODVECHTERS

Deze tentoonstelling, gehouden van 15-12-2002 tot 16-02-2003 had als doel, een beeld te geven hoe de neringdoenden uit Landsmeer, Den IJp en Purmerland aan "de kost" kwamen.

Sommigen moesten alléén van hun winkeltje leven, anderen hadden naast hun winkel of handel nog ander werk. Ter herinnering aan deze tentoonstelling willen wij terugkijken naar de herkenbare objecten in foto's, die er voor velen zullen zijn, waarbij sommigen zijn voorzien van een stukje geschiedenis. Deze teksten zijn afkomstig uit de geschriften van dhr .D.H.Goede.

1. Café Kadoelen aan de Landsmeerderdijk hk Zuideinde.

*Herberg De Groene Ridder aan het veer van Cadoelen.
Tegenwoordig bekend als Café Kadoelen.*

De eerste vermelding van een herberg aan Kadoelen dateert van 12 september 1631, toen een akte inzake de droogmaking van de Wilmkebrek bij een notaris werd gepasseerd. Dit ten huize van Jan Claasz. Groene Ridder, waard aan de Hoge Zeedijk aan het Landsmeerder pad. Deze Jan Claasz.Groene Ridder geboren in 1588 was jaren lang schipper geweest en had met zijn schip genaamd "De Groene Ridder" niet alléén de binnenwateren bevaren, maar trok óók naar Frankrijk en de Oostzeelanden. Blijkbaar heeft hij op zeker moment de vaste wal verkozen boven het zeemansleven en zich als herbergier gevestigd aan Kadoelen, de afvaarplaats van het veer naar Amsterdam.

Toen Jan Claasz.Groene Ridder omstreeks 50 jaren oud was, besloot hij zijn herberg te verkopen. De herberg is een aantal malen in andere handen overgegaan en is op 27 augustus 1868 uit de insolvente boedel van Jan Jansse Kat, tapper en schipper in het veer te Kadoelen ter veiling gebracht en gekocht door Pieter Luykasz Goede voor fl.700.-- . Slechts korte tijd hierna kwam het koffiehuis in handen van de familie van Noord, die sterk bij de veerdienst op Amsterdam was geïnteresseerd.

Bijna 60 jaar heeft hier Moeder Aaltje, ofwel Mw.van Noord-Fraaij, deze zaak "gerund."

Het café is via Jan van Noord en Betje Been in 1933 overgegaan naar Jaap Brandjes en Antje van Noord, die hier tot 1965 het café hebben "gerund."

2. Bakkerij in het begin van de Keern, Dorpsstraat 65 thans Bakkerij van Gerven.

In het midden, net na de hekken, is al eeuwenlang een bakkerij gevestigd.

De eerste berichten omtrent een bakkerij in de Keern maken melding van Jacob Claasz.Ent, wiens huwelijksvoorwaarden met Geertje Piet op 21 januari 1660 werden vastgelegd. Maar omstreeks 1669 is Jacob Claasz. Ent overleden en zag zijn weduwe zich genoodzaakt op 8 juli 1670 de bakkerij, met instemming van curatoren over de desolate inboedel, te verkopen aan Jan Claasz.Pickpot (anders gezegd Jan Claasz.Backer). Dit voor de som van honderd twee en vijftig gulden, vijftien stuivers en acht penningen. Blijkens een getuigenverklaring werd hij omstreeks 1645 geboren, en was hij op 20 augustus 1686 reeds 16 jaar bakker in Landsmeer. Nadat de bakkerij een aantal keren is overgegaan in andere handen, werd de

bakkerij op 3 april 1877 verkocht aan Cornelis Dobber Czn voor fl.5000.-- .

Neeltje Pels, de echtgenote van Cornelis Dobber overleed te Landsmeer op 22 mei 1885 en de boedelscheiding vond plaats op 23 juli 1886. Cornelis Dobber hertrouwde met Neeltje Alblas die omstreeks 1912 weduwe werd en de bakkerij verkocht aan Klaas Jansz.van de Stadt. Sedertdien werd het (banket)bakkersbedrijf hier uitgeoefend door de schoonzoon van de eigenaar Jan Ambrosius Fleur., die het pand in eigendom verkreeg door aankoop op een publieke veiling omstreeks 1937. Reeds korte tijd daarna deed hij het over aan Pieter Mazereeuw.

Zo omstreeks 1950 kreeg de bakkerij opnieuw een nieuwe eigenaar: Abraham Johannes Isaakz.de Bruyne.

De huidige situatie is, dat dit bakkersbedrijf bekend staat als Banketbakkerij van Gerven.

3. Arie Root de groenteman.

Arie Root begon al vroeg in het groentevak. Pa haalde hem van school om te helpen met "venten." Dat ging vijftig jaar geleden met de boot. s' Nachts om twee uur naar de veiling via de Breek en het Sluisje. Ome Piet van het sluisje werd dan uit zijn bed gehaald om de boot te schutten en dan naar Amsterdam. Zwaar beladen met groenten, piepers en fruit kwamen vader en zoon Root terug in Landsmeer.

Vooraf op het drukke IJ was het varen met een diep liggende schuit gevaarlijk. Pa stond voorop te zwaaien met een rode zakdoek om de grote schepen te waarschuwen wat rustiger te varen. Als de wind gunstig was, kon het gehele stuk gezeild worden, anders moesten de roeipanen ter hand worden genomen.

Na de boot kwamen vervolgens paard en wagen, en de bakfiets. Pa Root had zich inmiddels uit de zaak terug getrokken.

Arie wilde wel doorgaan, maar niet alleen, en ging op zoek naar een compagnon. Bertus Bakker had er wel zin in en met z'n tweetjes trokken ze er op uit.

Links Arie Root. Rechts Bertus Bakker.

In de wintermaanden was het echter géén pretje. Als het flink vroom, werd de bakfiets een vrieskist, waarin alles bevroren was.

Root en Bakker trokken er dan eerst met de fiets op uit, om bestellingen op te nemen. Die werden dan thuis klaargemaakt, in dozen gedaan, om daarna met de bakfiets dit in hoog tempo te bezorgen. Dat was vaak werken tot s'nachts twaalf uur. Landsmeer groeide intussen en de zaak van Root en Bakker groeide mee. Na lang wikken en wegen werd besloten de grote stap te wagen. Er werd een auto aangeschaft, een gloednieuwe Opel Blitz.

Dat was een hele vooruitgang aldus Arie, we hadden er een dichte bak op laten bouwen waarin we konden werken. Vroeger stond je altijd in weer en wind.

Nu konden we in ieder geval droog afwegen en als het vroom sloten we de hele boel af en werd er een petroleumkachelletje in gezet.

Inmiddels was Bertus Bakker uit de zaak gestapt. De handel leverde té weinig op om er met twee gezinnen van te kunnen leven. Precies tien jaar hadden ze samen deze zaak "gerund." Zodoende stond hij (Arie) er weer alleen voor, maar besloot om door te gaan. Zo'n vijftig jaar bediende hij de Landsmeerse huisvrouw en was een niet weg te denken verschijning in het dorp. Samen met z'n oude trouwe Opeltje, "muts en polsen."

April 1975---Arie Root "vent" geen groenten meer.

Deze foto werd gemaakt op de laatste dag dat Arie met zijn Opeltje te venten ging.

Naast de hiervoor aangehaalde, uitgebreide verhalen van een paar neringdoenden willen we u hierna nog een aantal foto's tonen van de vele ploeteraars en neringdoenden, zoals we deze hebben laten zien op de in de bibliotheek gehouden tentoonstelling over dit onderwerp.

Foto plm 1953: de Sparwinkel in het Zuideinde in de bocht vlakbij de Kadoelen.

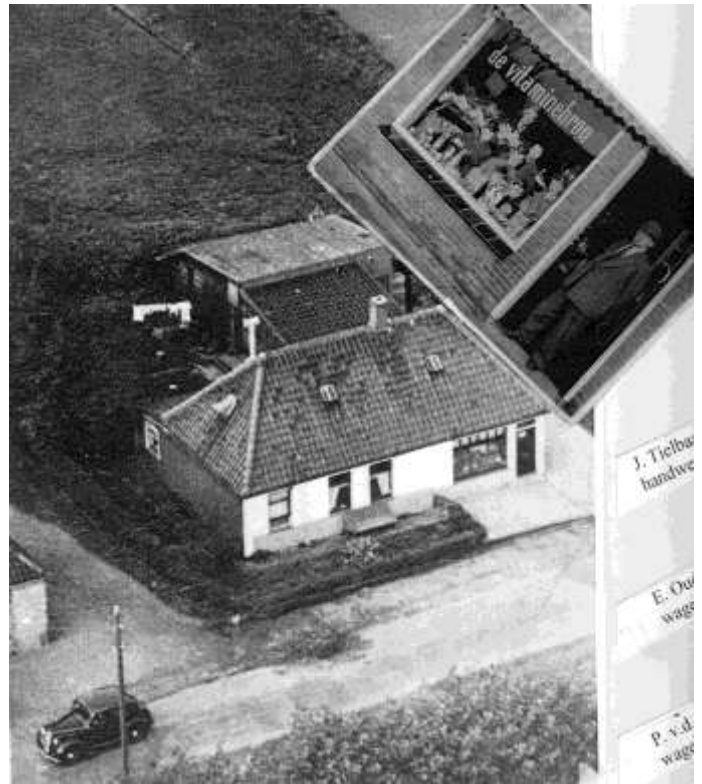

foto plm 1952: Zuideinde 70. In dit winkeltje begon groenteman Jan Knibbe met "de Vitaminebron". Een aantal jaren later verhuisde hij naar de van Beekstraat om daar uiteindelijk de zaak uit te breiden tot een supermarkt.

Foto 1997: de winkel van de familie Dobber op het Zuideinde. Deze winkel moest wijken voor de aanleg van de Scheepsbouwersweg.

foto plm 1936: het voltallige personeel van bakker Eggersman voor de zaak aan het Zuideinde. rechts staat de oude Hopman. 3^e van rechts de heer Eggersman.

Het echtpaar v.d. Zwaag met de haringkar voor hun huis aan het Zuideinde 53.

Foto plm 1950: winkel van de fam P. IJff op Zuideinde 40. In de ramen staat vermeld: Radio - Gas - Electriciteit - Waterleiding.

Foto 1959: inmiddels heeft de firma IJff aardig uitgebouwd. Het oude pandje is vervangen door nieuwbouw. Thans is hier Vita Flora gevestigd. Op deze foto is trouwens de boerderij van Klaas Kok nog te zien. Op die plek staat nu de R.K. kerk "De Schaapskooi".

Foto 1952: in het pand Zuideinde 9 begon Aart Wals een echte winkel, nadat hij begonnen was in Dorpsstraat 19; daar diende de voordeur als etalage en was de huiskamer de verkoopruimte. Enige tijd later verhuisde hij naar de overkant hetgeen uiteindelijk uitgroeide tot "Wals Groot Warenhuis".

Foto begin jaren 50: de oude brandweergarage en de smederij van S. Horstman. In 1953 is een nieuwe brandweergarage gebouwd aan toen het einde van de Raadhuisstraat.

Foto 1968: Simon Verhoef's Doe het Zelf. Op de foto vlnr: Siem van Dijk (de latere eigenaar), Klaas Snieder en Siem Verhoef.

Foto 1997: de geheel verbouwde garage van Lada dealer Henk Ridderbos. Voor hem zat hier Welgraven, die naar Oostzaan is vertrokken. In het pand is dus jarenlang een garagebedrijf gevestigd geweest.

Foto plm 1923: voor het perceel Zuideinde 4 staan een paar bussen van de NV Enhabo. Oppericht door Evert Does. De busonderneming van Does is later uitgroeid tot een reisbureau en busonderneming met de naam ENHABO, wat staat voor Eerste Noord-Hollandse Autobus Onderneming. De busonderneming is later opgegaan in de NZH, wat op zich weer is opgegaan in Connexxion.

Op deze foto voor het café van Dirk van de Meer en Marie Olij (2e en 3e van links) Van Beekstraat 1 .

De manufacturen- / textielzaak van Taams. Niet zoveel later werd dit pand ook gesloopt tbv nieuwbouw van bankgebouw en bibliotheek. Rechts op de foto kunt u nog de Shoarma kraam zien van Ben Hur. Toen een vrij nieuw fenomeen.

Foto 1952: trots staan hier Jan Knibbe en zijn echtgenote voor hun nieuwe zaak in de van Beekstraat op nr 3.

Vele jaren is dit een rijwielzaak geweest. o.a. Jan Boogaard was hier gevestigd. Op deze foto uiterst rechts met een fiets bezig. Daarna kwamen Kuiper en Jan Dil. Tegenwoordig is het café De Ruif. Naast de fietsenzaak op nr 56 was de Twentsche Bank gevestigd.

Van dit stuk Dorpsstraat is zo goed als niets te herkennen. Alles is afgebroken en vervangen door nieuwbouw. Ter hoogte van de V&Gé winkel is nu (2004) de Burg Postweg. In het 2e huis was voorheen de steengoedwinkel van Piet Stam gevestigd en later het garagebedrijf van Jan Visser. (De benzinepompen zijn net zichtbaar). Nu dus de parkeerplaats van Deen.

De oude smederij van Horstman in de Dorpsstraat hk van Beekstraat. Er werden tevens kachels en haarden verkocht.

Vlnr: Jan Horstman, Marie Visser-Horpmann en Trijntje Horstman-Schaap.

Hier is nu het 't Winkelkje voor de verkoop van gebruikte kwaliteitskleding.

In het pand Dorpsstraat 50-52 is Drogisterij "De Hoop" gevestigd van de familie Batstra. Op deze foto uit 1935 ziet u vlnr: Tinie, Simon en Jannie Batstra.

Op deze foto ziet u Harmen Ruiter de kolenhandelaar (in het midden) een kolenschuitje lossen. Links geholpen door Teunis Vet en rechts iemand met de bijnaam "Loonis".

Foto plm 1949: Drogisterij Batstra in de Dorpsstraat is een stukje groter geworden. Het groeide zelfs uit tot drogisterij annex speelgoedzaak. Dit is zo gebleven tot de familie Batstra er mee stopte. Nu zit er nog altijd een drogisterij.

Fietsmaker Bram Schaut in zijn werkplaats gelegen aan de Dorpsstraat.

Op deze foto staat Cor van Brenk vol trots voor zijn eigen slagerij/slachterij en toont zijn eerste koe. In die tijd was het nog heel gewoon dat een slager zelf de koeien kocht en slachtte. Tegenwoordig is dat gewoon ondenkbaar.

Banketbakker Fleur gevestigd op de plek waar nu van Gerven zit. Ook deze plek kent al bijzonder lang (ruim 100 jaar) de functie van (banket) bakkerij.

Zo'n honderd jaar geleden was het vreselijk afzien, al wist men toen niet beter. Hier keren de gebroeders Bierdrager terug van het melkventen in Amsterdam. Het was een kwestie van varen, maar het grootste deel was 'lopen'.

Later werd ook steeds meer gebruik van paard en wagen, zoals hier Klaas Leguit.

Vele jaren heeft Pauw Broers met zijn oliekar door Den IJp lopen venten.

Foto plm 1932: Aldert Meijn aan het venten in het Noordeinde van Landsmeer. Tegenwoordig zijn er maar weinig mensen die weten wat er onder galanterieën verstaan wordt en ook een mattenklopper is zeker geen gewoon, algemeen begrip meer.

Foto 1923: Dirk Wals (Dirk van Tet) was een voorloper van Pauw Broers. Het model van de oliekar is in de loop der tijd weinig veranderd.

Hier is een mooie foto van de winkel van Teun Meester in het Noordeinde. Groente, fruit, kruidenierswaren etc. Er was veel te koop.

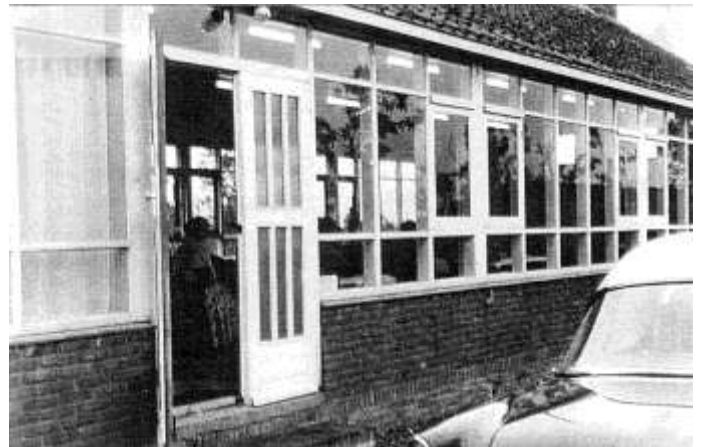
Foto plm 1938: hier is timmerman Hein Hartog van Dorpsstr 11 bezig met de reparatie van een brug.

Een klein fotootje voor het kleine kapperszaakje van Dirk van Boekie (Wals).

Foto plm 1935: fouragehandelaar Jan Hartog. Noordeinde 122.

Atelier Bierdrager in Den Ijp.

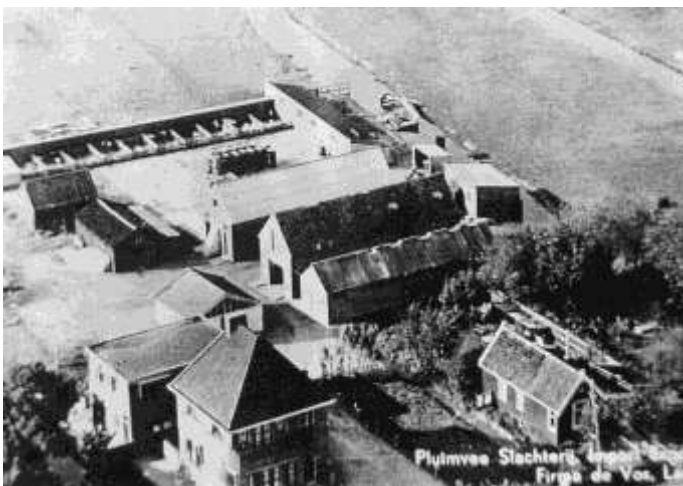

Foto plm 1955: het terrein van Pluimveeslachterij Aart de Vos. Dit is tegenwoordig het bedrijventerrein van Peter Blee.

Den Ijp 113, de woning van de fam Pauw Geugjes met links de scheersalon.

De winkel van Jan van Schaik gezien vanaf de Gortersloot. Inmiddels al heel lang een woonhuis.

Pummerland 48 In dit pand werd indertijd zowel een café gehouden als een kruideniers- en grutterswinkel. Tevens werden rookwaren verkocht.

Den Ijp 20. Kees Bosschieter en Trijn Does voor hun kruidenierswinkeltje.

Tot zover een terugblik op winkeltjes en beroepen die vele jaren terug in ons dorp te vinden waren. Er waren erg veel kruidenierswinkeltjes, hetgeen te verklaren valt uit het feit dat men alles lopend moest doen. Openbaar vervoer was er, zeker in het eerste deel van de vorige eeuw zo goed als niet. Men was ook gewend om alles lopend te doen. Men ging rustig vanuit Den Ijp lopend naar IJpendam om aan te tekenen voor het huwelijk of aangifte te doen van een geboren kind. Nu doet men boodschappen in de buurt en brengt men zijn kind(eren) met de auto naar school.

DE MILLENNIUMMAALTIJD

Op initiatief en onder leiding van Dick Keijzer organiseerde de Oudheidkundige Vereniging Landsmeer op zondag 28 november 1999 voor de leden een millenniummaaltijd in het Dorpshuis de "Wijde IJp".

De 130 gasten die er waren kregen gerechten voorgeschoteld die in het verleden in onze regio werden gegeten. Na het opdienen van de eigen gemaakte groentesoep, kon men kiezen voor het hoofdgerecht uit: broeder (ook wel Jan in de zak genoemd) met stroop en roombotersaus, blei (vis) met "pruimenpent" en stoofpeertjes of raasdonders (capucijners) met spek en uien.

Het nagerecht werd een hernieuwde kennismaking met griesmeelpudding met bessenpent (sap) of gortepap met stroop.

De gerechten werden volgens het oude recept bereid door: Trien Bakker, tante Zus Lelie, Wil Porsius, Dick Keijzer, én de medewerkers van het Dorpshuis.

Wim van Brummelen (Wim Kip) zorgde voor de benodigde middelen om de gerechten warm te houden.

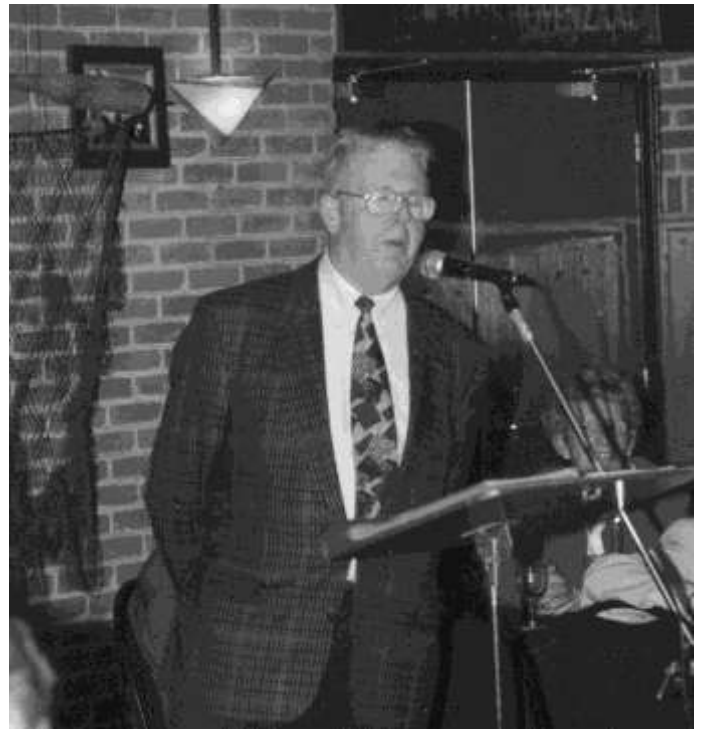

Het zag er allemaal prima uit.

Tussen de "gangen" door traden Annie van Schaik en Jaap Schaap op als Thomasvaer en Pieternel.

Govert Wals las gedichten voor uit de bundel Waterlandse poëzie van Ome Piet Wals.

Tijdens de koffie kwam onverwacht Sint Nicolaas nog op bezoek, en alle medewerkers aan deze avond werden door hem, op humoristische wijze, bedankt voor hun inzet.

Dick Keijzer moest ook even bij de Sint komen. Maarten Kuiper kijkt goedkeurend toe.

Nadat de voorzitter van de OVL, Maarten Kuiper de avond had afgesloten, nam de eregast, burgemeester Bernd Schneiders spontaan het woord.

Hij vond het jammer dat zijn "collega" Theo Lelie, bekend als "burgemeester" van Den IJp door ziekte verstek moest laten gaan.

Hij bedankte de organisatie en het bestuur voor deze fijne avond.

HET EI en WIJ

Op de expositie van het EI en WIJ in december 1998 t/m februari 1999 waren prachtige foto's te zien over de eenden- en kippenhouderij in Landsmeer en Den IJp.

In de Dorpsstraat, het Noordeinde en in Den IJp waren deze bedrijven zowat huis aan huis gevestigd en dit betrof toch voornamelijk eendenhouderijen.

Kippen werden overal in Nederland gehouden, maar het houden van eenden werd vrijwel uitsluitend in de omgeving van Waterland uitgeoefend en in onze omgeving was water genoeg om de eenden te laten zwemmen.

In het begin liet men de eenden vrij zwemmen in het polderwater, dit blijkt uit een vroedschapsbesluit van 5 maart 1676, waarbij Claes Jansz Roongh werd aangezegd n.a.v. de burens, dat hij zijn eenden voortaan moest vasthouden. Er bestond in die tijd een boekje in Landsmeer waarin de merken vermeld stonden waaraan de eenden van de verschillende eendenhouders herkenbaar waren. Dit waren merken die zowel op de snavel als aan de zwemvliezen waren aangebracht. Na die tijd was de eendenhouder verplicht om de eenden in kooien in het water bij hun erf te houden.

waren in de Zaanstreek en Amsterdam. Ook de export was evenwel zeer belangrijk; vanaf 1890 werd er al geëxporteerd en Engeland was een van de grootste afnemers. De export naar Engeland bedroeg na 1900 alleen al 5 miljoen eendeneieren en aan die export droegen de eendenhouders in ons dorp duidelijk hun steentje bij. Omdat de eenden in de winter geen eieren legden en er toch vraag naar was, ging men op zoek naar manieren om de eieren langer te kunnen bewaren. Men heeft toen eerst een manier geprobeerd waarin de eieren in lijnolie werden gedompeld en men ze daarna op een stelling liet drogen. Van deze manier van conserveren is erg weinig bekend. Later begon men met het zogenaamde kalken van eieren. Dit gebeurde in putten met water waaraan kalk werd toegevoegd.

Hier worden de eieren uit zo'n kalkput gehaald.

Op deze foto is duidelijk te zien hoe wijd verbreid de eendenhouderijen waren. Zo goed als huis aan huis was men er mee bezig.

Deze manier van conserveren heeft in die tijd een grote vlucht genomen. De pakhuizen die in die tijd gebouwd werden voor de distributie en opslag van eieren waren voorzien van kelders; de zogenaamde 'kalkputten'. Zelfs bij woonhuizen werden bij de bouw al van deze putten aangelegd. De afmetingen van deze putten waren verschillend. Dit had te maken met de oppervlakte van het gebouw. In de afgelopen jaren zijn de meeste van die pakhuizen gesloopt, maar in de Van Beekstraat op nr.36 staat nog een pakhuis waarin de kalkputten nog aanwezig zijn.

Over de herkomst en bestemming van de eieren uit de jaren tot 1900 kan niet met zekerheid gesteld worden, dat het alleen om "Landsmeerse" eieren ging, omdat er ook import van eieren plaatsvond. In de verslagen van 1900 en de daarop volgende jaren werd vermeld dat de herkomst van de eieren Noord-Holland, Polen, Hongarije en Italië was. Het afzetgebied van de eieren was in Nederland de beschuit en biscuit fabrieken, die voornamelijk gevestigd

Van Beekstraat 36

De capaciteit van deze putten lag, afhankelijk van de grootte, ongeveer tussen 20.000 en 30.000 eieren. Men liet een gedeelte van deze putten vol met water lopen waarna men er 5 zakken ongebluste kalk aan toevoegde. Voor de eieren de put ingingen werden ze eerst op breuk gecontroleerd. Daartoe nam men 3 eieren en rammelde die vervolgens lichtjes tegen elkaar.

Controle van de eieren op breuk.

Aan het geluid kon men dan horen of er breuk tussen zat. In vaktermen sprak men ook over het 'rammelen van de eieren'.

Dagenlang zaten deze mensen dan op de randen van de putten dit werk te doen. Als men bij het vullen van de put op de helft was deed men er nog 3 zakken kalk bij en was de put vol nog eens 2 zakken.

De kalk vormde zodoende een vlies op het water waardoor de eieren luchtdicht werden afgesloten.

De putten werden afgedekt met speciaal daarvoor bestemde houten schotten. Dan kon men er weer op lopen en werken.

In 1913 waren er in ons dorp ongeveer 42.000 eenden en 27.000 kippen en werden er meer dan 30 miljoen eieren verhandeld. De eerste wereldoorlog en de watersnood van 1916 brachten grote schade toe aan de handel en de pluimveestapel. Over het jaar 1918 is bekend dat er nog maar 5500 eenden en 2400 kippen waren. In 1920 groeide de omvang van de pluimveestapel en de handel toch weer tot enorme hoogte. Dit zegt echter niets over de verdiensten, want vanaf die tijd was de opbrengst van de eieren zeer laag, terwijl de kosten van het voer, met name voor graan, bleven stijgen. De pluimveehouderij leed daardoor een karig bestaan. Schuldenlasten en maatregelen vanuit het buitenland droegen ook bij tot de uiteindelijke neergang van de pluimveehouderij. De economische teruggang in de jaren '30' en de tweede wereldoorlog brachten deze bedrijfstak en de eierenhandel zware klappen toe. Na 1945 konden enkelen zich aanvankelijk nog handhaven, maar na verloop van tijd viel ook voor hen het doek. Het consumptiepatroon veranderde. Eendeneieren werden niet meer gebruikt als grondstof voor biscuit en beschuit. Gemaakte prijsafspraken werden doorbroken en in 1960 gingen deze fabrieken over naar kippeneieren als grondstof voor hun producten. Ook werden er geen vergunningen meer afgegeven voor nieuwe eendenhouderijen en al met al was dit de nekslag voor deze bedrijfstak. Sommige eendenhouders gingen over op de kippen, maar ook dat raakte in verval. Men moest hard werken, het vervoer was duur en de prijs van de kippeneieren zeer laag.

De groothandelaren die in Landsmeer hun bedrijf hadden haalden in die tijd hun handel voornamelijk uit Gelderland. Hier werden ze dan vervolgens gesorteerd en omgepakt voor de verkoop aan hun klanten. Ook deze handelaren verdwenen de afgelopen jaren en de pakhuizen werden voor het grootste gedeelte gesloopt. Soms omgebouwd tot woning.

Van Beekstraat 55a een voorbeeld van tot woning verbouwd pakhuis.

Samenvattend kan worden gesteld dat deze bedrijfstak Landsmeer tot grote bloei heeft gebracht, waar nu echter nagenoeg niets meer van over is.

LANDSMEER IN VOGELVLUCHT

Op 15 december 2000 t/m 17 februari 2001 werd de expositie "Landsmeer in vogelvlucht" gehouden in de bibliotheek te Landsmeer. Na het beëindigen van de expositie heeft Jan Alblas daarover een plakboek samengesteld en ik stel voor om samen met u in gedachten het boek door te nemen en te bezien wat er in de afgelopen jaren inmiddels is veranderd.

Wij beginnen bij de Kadoelen, op de foto van ca. 1981 waarop het oude watergemaal staat en de beheerder Jan Steinvorste de machinist was.

Foto plm 1981: vooraan in het midden is het oude gemaal te zien.

Nu staat daar een hyper modern gemaal en het behoort ook al lang niet meer tot de gemeente Landsmeer. Dat hele gebied tot aan de ring is in de jaren 60 geannexeerd door Amsterdam.

Daar staat ook de ex-machinefabriek van Kiekens. Eens een werkgever voor vele Landsmeeders, nu is het pand bezet door vele krakers. Daar achter ligt de mooie polder De Wilmkebreek en daar is gelukkig weinig mee gebeurd. In die zin dat er geen woningen zijn gebouwd, wat wel de bedoeling was. Alleen de twee boeren, de families Keijzer en Tump zijn al een poos uit de polder weg.

De boerderij van Keijzer staat nog aan de Kadoelenweg. Deze boerderij is in 1910 neergezet door Cornelis Tump in de volksmond Pijpeland genoemd). De plaats van de familie Tump werd afgebroken en een aantal jaren geleden is het voorhuis weer opgebouwd aan de Dorpsstraat naast Huize Waterland. Het is in gebruik als kantoorpand. In het Zuideinde, waar nu voor Landsmeeders de ring om Amsterdam begint, stonden twee boerderijen, die voor de aanleg van de ring gesloopt moesten worden, te weten: de plaats van de fam. Verwey en de modelboerderij van de fam. Knibbe.

Net voorbij het viaduct van de ring stond de boerderij genaamd "MARIA HOEVE" beter bekend als de boerderij Dorrestijn. De laatste die hier boerde was Dirk Duim en in

1979 werd de boerenwoning gesloopt t.b.v de nieuwe weg. Wij lopen door en komen dan op de plek waar toen de showroom en werkplaats stond van autobedrijf Siewertsen en later van Wolff. Nu zijn daar woningen gebouwd. Aan de overkant staan gelukkig nog de panden De Papegaai en de Eierenkorf. Daar achter was het bedrijf van Jan en Jaap Goede en men is van plan om ook daar appartementen te bouwen. Even verder op waar nu de R.K. kerk "De Schaapskooi" staat, stond de boerderij van Klaas Kok.

Deze boerderij was in het bezit van Jacob Goede Dzn en werd in 1968 door de erfgenamen verkocht aan de gemeente Landsmeer. Enkele jaren later verkocht de gemeente de boerenwoning en het erf aan de R.K. kerk, onder voorwaarde dat deze de vorm van een boerenstolp zou krijgen. In vogelvlucht kijken wij ook naar een opname uit 1950 van de Dorpsstraat hoek van Beekstraat; in de volksmond de Keering genoemd. Hoe dat veranderd is in de loop van de jaren.

Foto plm 1950: hele generaties zullen dit beeld niet direct herkennen. Het is de hoek Dorpsstraat van Beekstraat. Het grote gebouw linksvoor is de smederij van Horstman, thans't Winkeltje, winkel in Gebruikte kwaliteitskleding. Het huis van Hoeve ernaast is al heel lang gesloopt. Het pakhuis erachter staat er nog altijd en is bij ouderen ook bekend als het pakhuis van Hoeve. De brug is vervangen door een duiker. Het lage pandje net over de brug staat er al heel lang en thans nog in gebruik als kapsalon.

U ziet, het meeste is gesloopt c.q verbouwd voor de moderne tijd. Ook de van Beekstraat is erg veranderd en de laatste tijd zijn er veel mooie en nieuwe panden bij

gekomen. Op de hoek van Dr. M.L. Kingstraat staat de woning waar vroeger de fam. P.Wals woonde. Dit pand is in stijl verbouwd en er is ook een gedeelte in de zelfde stijl bij gebouwd.

Over de brug in de van Beekstraat was kistenfabriek "De Unie" gevestigd van de fam. Westerveld en daar is een hele mooie opname van.

Het bedrijf is al lang gesloten,.

Deze opname van de kistenfabriek De Unie laat zien hoe groot dit bedrijf indertijd is geweest. Een deel van dit complex staat nu al jarenlang leeg en is veelal nog in de oude staat nog aanwezig. De oude panden worden inmiddels overwoekerd door bomen, struiken en onkruid.

Ook is er een hele mooie opname van bedrijf Dobber in de van Beekstraat.

Heel duidelijk aanwezig op deze foto is het terrein van transport- en opslagbedrijf Dobber. Thans is hier het Dobberhof gerealiseerd.

Richting het sportpark zien wij een opname van de Dekkersloot uit 1941. Hierop zijn de kippenhokken van S.Goede te zien, daar waar nu Sportlaan, Hermessingel en de sportvelden zijn

Wij gaan terug naar het middelpunt van het dorp en kijken in de Dorpsstraat. Er zijn twee mooie opnames uit 1985 van het centrum, maar iets specifiek van de Dorpsstaat is er niet gekomen

Foto plm 1985: linksboven de Gemeentewerf aan de Breek. Iets rechts daarvan de NH kerk, Oude Raadhuis en Driesprong. Linksvoor is het winkelcentrum in aanbouw. Rechtsboven de Ooievaarslaan en u ziet de brandweergarage.

De weg links is dus de Dorpsstraat. Iets meer in het midden de Burgweg en Calkoenstraat. Helemaal rechts de Roerdompstraat.

Daarnaast zien wij een mooie opname uit 1971 van het zwembad met het oude buiten bad in de Breek en aan de overkant het sluisje aan de Luyendijk.

Op een opname van het centrum staat de N.H. kerk met daarbij het oude kaaspakhuis, dat jaren terug is overgebracht naar het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen

Wij gaan het Noordeinde in en zien een opname van de pluimslachterij van Aart de Vos -nu het bedrijven terrein van P.Blees- waar verscheidene bedrijven gevestigd zijn en waar ook een camping is voor stacaravans en een gedeelte voor passanten.

Als men hier vandaag de dag gaat kijken herkent men nog slechts het huis links met het gebouw er achter. De rest is in de loop der jaren totaal veranderd. Hier is nu het bedrijventerrein van Peter Blees gevestigd.

Vergelijk deze foto met de volgende en u ziet hoeveel er veranderd is.

Het kale terrein achter /naast het bedrijventerrein van Peter Blees van de vorige foto is omgetoverd in een echte camping.

Ook is er een opname van het pand van Cor Wals, die er een bedrijf had in oud papier en daar begonnen is met de camping. Hij heeft later de grond en opstallen verkocht aan P.Blees. Op het gedeelte wat vroeger de 'hanenpoot' genoemd werd en waar wij vroeger altijd zwommen, is nu de passantencamping gerealiseerd.

Op een opname uit 1950 zien wij de kippenhokken van de fam.Wals. Op dit adres woont nu Govert Wals. De kippenhokken zijn in de loop der jaren allemaal verdwenen en daarvoor zijn loodsen in de plaats gekomen.

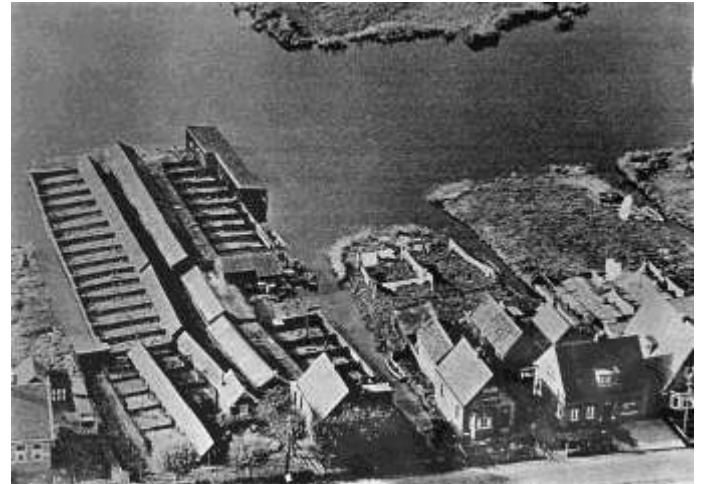

Foto plm 1950: het pluimveebedrijf van Siem Wals.

Ook zien wij de oude slagerij van Kroonenburg met daarnaast het huis van J.de Geus.

In Den IJp is er veel veranderd. Er waren vele boerderijen , maar ook zogeheten loonwerkershuisjes. In veel van die huisjes werden allerlei beroepen uitgevoerd.

Op een van de foto's ontdekten we ook de oude boerderij van Haitsma . Nu is daar sauna Den IJp gevestigd.

Een mooi plaatje is ook het oude café van IJs Wals, dat was aangebouwd aan een stolpboerderij. Later was daar een tankstation en nu zit er een autohandelaar die daar zijn bedrijf uitoefent.

Het café van IJs Wals.

Van Den Ijp zijn vele opnames van het Lint allemaal gemaakt medio 1979, waar wij onder meer de eendenhokken van Siem Meijn en de tuinen van Minne de Vries zien.

Op deze foto zijn zowel de tuinen van Minne de Vries te zien (midden links) als de eendenhokken van Siem Meijn (rechts).

Wij zien een opname van de spoorwegovergang.

Menigeen kan zich straks niet meer voorstellen dat men lang van tevoren al ruim zicht had op de spoorwegovergang en kon zien of er een trein aan kwam. De boerderij links op de voorgrond en alles aan de overzijde is verdwenen. Hier is nu de nieuwbouwwijk Weidevenne tot stand gebracht.

Wij sluiten deze vogelvlucht af met een paar foto's die u een indruk geven over de expositie in de bibliotheek.

Foto plm 1939: Landsmeer bestaat nog slechts uit Zuideinde, Dorpsstraat, Noordeinde, Van Beekstraat, een klein stukje Raadhuistraat en enkele huizen in de Calkoenstraat. De Breek en het riviertje de Twiske zijn een stuk groter, de Twiskepolder nog onontgonnen terrein. Ontdekt u ook het sluisje?

Rechtsboven is de Twiskepolder te zien. Er was toen nog geen sprake van een recreatiepolder. Helemaal bovenaan ziet men de Breek.

Foto plm 1952: Landsmeer is begonnen aan een enorme uitbreiding van het Dorp. Links ziet u de Gereformeerde kerk. Net daarboven is de (nu al oude) Keern in aanbouw. Van links voor ziet u de Meerkoetstraat, Reigerlaan en Kievitslaan om de vijver, de nieuwe blokken huizen in de Raadhuisstraat, Van de Tormentilstraat en alles daarachter is nog geen sprake. Het IVV-terrein, rechtsonder is inmiddels verdwenen.

Precies centraal in deze foto staat de gereformeerde kerk. Kijkt u van daaruit naar de linker bovenhoek dan komt u langs de Oude Keern, De Driesprong, NH kerk en belandt dan bij de jachthaven Robinson. Als u goed kijkt herkent u steeds meer, zoals: het Grote Huis, het Waterlandhuis, de Christelijke school, het Dorpshuis en nog veel meer.

Foto 1985: geheel linksvoor nog net een stukje van Vrij en Blij en dan het Dienstencentrum. Als je de foto goed bekijkt kun je vaststellen dat er inmiddels al erg veel is veranderd: - de sportzaal is nog aanwezig; - er zijn nog bootsteigers bij de Robinson; - het Dorpshuis is nog niet uitgebreid; - de Insp. v.d. Worpsschool staat er nog enz. enz.

De doorgaande weg links is het Noordeinde. Naar boven gaat men richting Purmerend. De eerste zijstraat onderaan is de Varenstraat met achterenvolgens de Vogelwikkestraat en de Akkerwindestraat. In de rechter bovenhoek is de bocht van de Lisstraat te herkennen.

Foto 1985: links het Zuideinde. We herkennen daar de garage van Wolff, Deijsselhof, RK de Schaapskooi. Sporthal en postkantoor. In het midden ongeveer zien we het Dienstencentrum, Jeugdvereniging Vrij en Blij en de school. De rondweg door de buurt is dus de M.L. Kingstraat.

Bootjes op de Breek
de torens van de kerken
het kaaspakhuis staat er nog
ook de werf van gemeentewerken.

In de lucht wat vogels
vooraan wat wuivend riet
hiervan kan men stil genieten
verdwijnen mag dit niet.